

فهرست آزمون‌های آیین علوی

پاسخنامه آزمون اختصاصی علوم انسانی (یازدهم)

تاریخ آزمون: ۱۴۰۱/۸/۲۷

آغاز: ۸:۳۰ پایان: ۱۲:۰۰

شماره دانش آموزی:

نام خانوادگی:

نام:

مدت پاسخگویی: ۲۱۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۰۵

ردیف	عنوان	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	عربی تخصصی	۱۰ سؤال	۱	۱۰	۲۰ دقیقه
۲	ریاضی و آمار	۱۵ سؤال	۱۱	۲۵	۳۰ دقیقه
۳	علوم و فنون	۲۰ سؤال	۲۶	۴۵	۴۰ دقیقه
۴	جغرافی	۱۵ سؤال	۴۶	۶۰	۳۰ دقیقه
۵	تاریخ	۱۰ سؤال	۶۱	۷۰	۲۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی	۱۰ سؤال	۷۱	۸۰	۲۰ دقیقه
۷	فلسفه	۱۵ سؤال	۸۱	۹۵	۳۰ دقیقه
۸	روانشناسی	۱۰ سؤال	۹۶	۱۰۵	۲۰ دقیقه

طراحان: عربی تخصصی (استاد شجاعی) ریاضی و آمار (استاد کت کنی)، فنون ادبی (استاد عالم زاده)، جغرافی (استاد عباسی)،

تاریخ و جامعه‌شناسی (استاد شریفی)، فلسفه (استاد تاجیک)، روانشناسی (استاد علی بیگی)

ناظر علمی: استاد حسن شهریاری، مهندس علیرضا آسمانی

طراحی و تنظیم: آقایان صادق زارع و حسن شهریاری

 @Ayin_alavi

 t.me/Alavi_Ins

۱. عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ:

«هُوَ أَقْرَبُ شَخْصٍ لِي وَإِنْ كَانَ بَعِيداً مَنِّي مَسَافَاتٍ!»:

- ۱) او شخص نزدیکی به من است، هر چند که مسافت‌هایی از من دور شده است! ۲) او اگر چه مسافت‌ها از من دور شده است، ولی شخص نزدیک‌تر به من اوست!
۳) نزدیک‌ترین فرد به من کسی است که از من مسافت‌هایی دور شده باشد! ۴) او نزدیک‌ترین فرد به من است، اگر چه از من مسافت‌ها دور باشد!

پاسخ: گزینه ۴ «أَقْرَبُ شَخْصٍ» نزدیک‌ترین فرد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «وَإِنْ كَانَ بَعِيداً مَنِّي» اگر چه از من دور باشد (رد سایر گزینه‌ها)

۲. عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

- ۱) أُرِيدُ سِرَاوِيلَ أَفْضَلَ مِنْ هَذِهِ. ۲) زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحِ.
۳) وَاشْتَقُّوا مِنْهَا كَلِمَاتٍ أُخْرَى، مِثْلَ «يَكُونُونَ». ۴) النَّبِيُّ قَالَ: «حَسْبُكَ مِنْ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ أَرْبَعٌ».

پاسخ: گزینه ۴ «أَرْبَعٌ» عدد چهار است و معنی صفت نمی‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أَفْضَلَ»

گزینه ۲: «الدُّنْيَا»

گزینه ۳: «أُخْرَى» صفت از نوع اسم تفضیل هستند.

۳. عَيْنٌ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ مِبَالَغَةٍ:

- ۱) الْكُذَّابُ كَالْحَقَّارِ يَقَعُ فِي حُفْرَتِهِ يَوْمًا! ۲) هَذَا الْعَلَامَةُ كَأَنَّهُ مَصْبَاحٌ فِي الْأَرْضِ!
۳) يَا أَيُّهَا النَّفْسُ اللَّوَامَةُ ارْشِدِيَنِي إِلَى الْحَسَنَاتِ! ۴) الزَّوَارِهِمُ الَّذِينَ يُصَلُّونَ لِيَسْأَلُوا اللَّهَ فِي قُلُوبِهِمْ!

پاسخ: گزینه ۴ زَوَّار جمع مکسر زائر و دلالت بر شدت یا بسیاری ندارد.

۴. عَيْنٌ اسْمُ التَّفْضِيلِ مُبْتَدَأً:

- ۱) «وَجَادَلْتَهُمْ بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبِّيكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ» ۲) «أَحَبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَيَّ اللَّهُ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ»
۳) «عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صِدَاقَةِ الْجَاهِلِ» ۴) «فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ»

پاسخ: گزینه ۲ اسم تفضیل «أَحَبُّ» مبتدا است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أَحْسَنُ وَاَعْلَمُ» خبر می‌باشند.

گزینه ۳: «خَيْرٌ» خبر است.

گزینه ۴: اسم تفضیل وجود ندارد.

۵. عَيْنٌ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ لِاسْمِ الْمَكَانِ:

- ۱) مَدَارِسُ ۲) مَلَاعِبُ ۳) مَطَاعِمُ ۴) مَلَابِسُ

پاسخ: گزینه ۴ اگر اسمی جمع مکسر باشد و بخواهیم تشخیص بدهیم که اسم مکان است یا نه به مفرد آن نگاه می‌کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مَدَارِسُ» ← «مَدْرَسَةٌ» بر وزن مَفْعَلَةٌ به معنی «آموزشگاه، مدرسه».

گزینه ۲: «مَلَاعِبُ» ← «مَلْعَبٌ» بر وزن مَفْعَلٌ به معنی «ورزشگاه».

گزینه ۳: «مَطَاعِمُ» ← «مَطْعَمٌ» بر وزن مَفْعَلٌ به معنی «رستوران».

توجه: «مَلَابِسُ» ← «مَلْبَسٌ» با اینکه بر وزن مَفْعَلٌ است اسم مکان نیست؛ زیرا به معنی «لباس» است.

۶. عَيْنٌ الْخَطَأُ مِنَ قَوَاعِدِ اسْمِ التَّفْضِيلِ:

- ۱) فَاطِمَةُ الْكُبْرَى وَزَيْنَبُ الصُّغْرَى! ۲) فَاطِمَةُ الْكُبْرَى مِنْ زَيْنَبِ!
۳) آسِيَا الْكُبْرَى مِنْ أَوْرُوتَا! ۴) زَيْنَبُ الْكُبْرَى مِنْ فَاطِمَةَ!

پاسخ: گزینه ۴ اگر اسم تفضیل حالت مقایسه‌ای باشد به صورت «مذکره أَفْضَلُ (أَفْأَلُ، أَفْأَى) می‌آید. در گزینه ۴، اسم تفضیل «أَكْبَرُ» صحیح است، زیرا جمله به حالت مقایسه‌ای آمده است.

۷. عَيْنٌ كَلِمَةٌ لَا تُنَاسِبُ الْكَلِمَاتِ الْأُخْرَى فِي الْمَعْنَى:

- ۱) صَبَّارٌ ۲) خَلَّاقٌ ۳) فَتَّاحَةٌ ۴) عَلَّامَةٌ

پاسخ: گزینه ۳ «فَتَّاحَةٌ» در بازکن بر وسیله و ابزار دلالت می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «صَبَّارٌ»: بسیار شکیبا (اسم مبالغه)

گزینه ۲: «خَلَقَ»: بسیار آفریننده (اسم مبالغه)

گزینه ۴: «عَلَّمَ»: بسیار دانا (اسم مبالغه)

۸. «قَدْ نَذَهْبُ إِلَى مَتَجَرِّ أَحَدِ الْأَصْدِقَاءِ لِشِرَاءِ بَعْضِ الْوَسَائِلِ لِأَنَّهُ قَدْ أَعْطَانَا التَّخْفِيفَ دَائِمًا!»:

- ۱) گاهی برای خرید برخی وسایل به فروشگاه یکی از دوستانمان می‌رویم زیرا همیشه به ما تخفیف می‌دهد!
 ۲) برای خریدن بعضی از وسائلمان شاید به مغازه یکی از دوستان برویم زیرا او همیشه به ما تخفیف داده است!
 ۳) برای خرید برخی وسایل قطعاً به فروشگاه یکی از دوستان می‌رویم چرا که او همیشه به ما تخفیف می‌دهد!
 ۴) برای خریدن برخی وسایل، گاهی به مغازه یکی از دوستان می‌رویم زیرا همیشه به ما تخفیف داده است!

پاسخ: گزینه ۴ قد نذهب: گاهی ... می‌رویم (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

الأصدقاء: دوستان (رد گزینه ۱) / الوسائل: وسایل (رد گزینه ۲) / قد أعطانا: به ما تخفیف داده است (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۹. عَيَّنَ الصَّحِيحَ عَنْ نَوْعِيَّةِ الْكَلِمَاتِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ:

«وَجَادِلُهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ»

- ۱) جادل: فعل امر - للمخاطب (دوم شخص مفرد)، ثلاثي مزید باب مفاعلة / فاعله «هُم»
 ۲) أَحْسَنُ: اسم - مفرد مذکر - اسم تفضيل / خبر لـ «جادل»
 ۳) أَعْلَمُ: اسم - مفرد مذکر - اسم تفضيل / خبر لـ «هو»
 ۴) سبيل: اسم - مفرد مذکر / مضاف اليه

پاسخ: گزینه ۳ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۳، درست است.

گزینه ۱: «فاعل هُم»

گزینه ۲: «خبر لـ جادل»

گزینه ۴: «مضاف اليه، نادرست می‌باشد»

۱۰. عَيَّنَ الْخَطَأَ عَنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطِّ.

- ۱) أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً: مفعول
 ۲) إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ هَلَكَ الْأَفَاضِلُ: خبر
 ۳) أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْكَسْبُ مِنَ الْحَالَالِ: خبر
 ۴) أَعْلَمَ النَّاسُ، مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ: مضاف اليه

پاسخ: گزینه ۲ «الأفاضل» فاعل است.

۱۱. اگر p یک گزاره دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره همواره درست است؟

- ۱) $p \Rightarrow \sim p$ ۲) $p \wedge \sim p$ ۳) $p \vee \sim p$ ۴) $p \Leftrightarrow \sim p$

پاسخ: گزینه ۳ گزینه ۱) اگر p درست باشد، خواهیم داشت (نادرست \Rightarrow درست)؛ که ارزش ترکیب نادرست است.

گزینه ۲) اگر p درست باشد. $(\sim p)$ نادرست و برعکس اگر p نادرست باشد، $(\sim p)$ درست خواهد بود که در هر دو صورت ترکیب عطفی نادرست خواهد بود. (در ترکیب عطفی اگر یکی از گزاره‌ها نادرست باشد ارزش ترکیب نادرست است).

روش دوم: بدیهی است یکی از گزاره‌های p و $\sim p$ نادرست در نتیجه ترکیب عطفی نادرست است.

گزینه ۳) همواره درست است، چون در ترکیب فصلی اگر یکی از گزاره‌ها درست باشد، ارزش ترکیب درست است بدیهی است اگر p درست باشد، $(\sim p)$ نادرست است و برعکس.

گزینه ۴) ترکیب دو شرطی وقتی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره هم‌ارزش باشند. بدیهی است p و $(\sim p)$ ارزش‌های مخالف هم هستند، بنابراین گزاره گزینه ۴ نادرست است.

۱۲. چند مورد از موارد زیر صحیح است؟

الف) ترکیب شرطی فقط وقتی نادرست است؛ که مقدم درست و تالی نادرست باشد.

ب) ترکیب دو شرطی به انتقای مقدم درست است.

پ) ترکیب فصلی فقط وقتی نادرست است؛ که هر دو گزاره نادرست باشند.

ت) ترکیب عطفی فقط وقتی نادرست است؛ که هر دو گزاره نادرست باشند.

- ۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

پاسخ: گزینه ۲ الف و پ هر دو صحیح هستند.

ب) ترکیب شرطی به انتقای مقدم درست است نه ترکیب دو شرطی - ترکیب دو شرطی وقتی درست است که دو گزاره دو طرف هم‌ارزش باشند.

ت) ترکیب عطفی فقط وقتی درست است که هر دو گزاره درست باشند و در بقیه حالت‌ها نادرست است.

۱۳. اگر $F \equiv q$ ، $T \equiv p$ و دلخواه $r \equiv$ باشد، کدام‌یک از گزاره‌های مرکب زیر، همواره درست است؟

- ۱) $(\sim p \wedge r) \wedge (p \Leftrightarrow q)$ ۲) $(\sim p \wedge r) \Leftrightarrow (p \wedge q)$ ۳) $(\sim q \Leftrightarrow \sim p) \wedge r$ ۴) $(\sim q \Rightarrow p) \Leftrightarrow (p \Leftrightarrow q)$

پاسخ: گزینه ۲ گزینه ۱) نادرست $p \Leftrightarrow q$ زیرا اگر در ترکیب دو شرطی ارزش گزاره‌های دو طرف مخالف هم باشد ارزش ترکیب نادرست خواهد بود.

در ترکیب عطفی اگر یکی از گزاره‌های دو طرف نادرست باشد، ارزش ترکیب نادرست است. (نادرست \equiv نادرست \wedge نادرست)

گزینه ۲) نادرست $p \wedge q \equiv$ (چون q نادرست است). \leftarrow درست \equiv نادرست \Leftrightarrow نادرست
 نادرست $\equiv p \wedge r \sim$ (چون p نادرست است).
 در ترکیب دو شرطی دو گزاره اگر دو طرف هم‌ارزش باشند، ارزش ترکیب درست است.

گزینه ۳) نادرست $\equiv (\sim p \wedge q) \equiv$ چون نادرست $\equiv \sim p$ ، درست $\equiv q$ ، در نتیجه ترکیب دو شرطی نادرست است.

نادرست $\equiv (\sim p \wedge r) \equiv (\sim p \wedge q) \wedge r$

گزینه ۴) نادرست \equiv (نادرست \Leftrightarrow درست) \rightarrow درست \equiv (درست \Rightarrow درست) $\equiv (\sim q \Rightarrow p)$
 نادرست \equiv (نادرست \Leftrightarrow درست) $\equiv (p \Leftrightarrow q)$

۱۴. کدام یک از هم‌ارزی‌های زیر، نادرست است؟

۱) $p \wedge (p \vee q) \equiv p$
 ۲) $p \vee (p \wedge q) \equiv p$
 ۳) $(\sim p \vee q) \equiv (q \Rightarrow p)$
 ۴) $(\sim p \vee q) \equiv (p \Rightarrow q)$

پاسخ: گزینه ۳ با توجه به جدول، هم‌ارزی گزینه ۳، نادرست است.

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$	$\sim p$	$\sim p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$q \Rightarrow p$	$p \wedge (p \vee q)$	$p \vee (p \wedge q)$
د	د	د	د	ن	د	د	د	د	د
د	ن	د	ن	ن	ن	ن	د	د	د
ن	د	د	ن	د	د	د	ن	ن	ن
ن	ن	ن	ن	د	د	د	د	ن	ن

۱۵. با توجه به گزاره‌های r ، q و p گزاره ترکیبی $p \Rightarrow (q \vee \sim r)$ به کدام صورت است؟

p : مریم ۱۵ سال دارد. q : مرجان خواهر مریم است. r : مرجان به ریاضی علاقه دارد.

۱) اگر مریم ۱۵ سال دارد، آنگاه مرجان خواهر مریم است یا مرجان به ریاضی علاقه ندارد.

۲) اگر مریم ۱۵ سال دارد، آنگاه مرجان خواهر مریم است یا مرجان به ریاضی علاقه دارد.

۳) اگر مرجان خواهر مریم است، آنگاه مریم ۱۵ سال دارد یا مرجان به ریاضی علاقه ندارد.

۴) اگر مریم ۱۵ سال دارد، آنگاه مرجان خواهر مریم است یا مرجان به ریاضی علاقه ندارد و برعکس

پاسخ: گزینه ۱ برای گزاره شرطی $(p \Rightarrow (q \vee \sim r))$ ، p مقدم و تالی آن به صورت $q \vee \sim r$ است؛ پس داریم:

اگر مریم ۱۵ سال دارد آنگاه مرجان خواهر مریم است یا مرجان به ریاضی علاقه ندارد.
 $\underbrace{\hspace{10em}}_{(q \vee \sim r)} \quad \underbrace{\hspace{2em}}_p$

۱۶. کدام گزینه یک گزاره است؟

۱) لطفاً کتاب‌هایتان را باز کنید.

۲) مجموع دو عدد فرد همواره عددی زوج است.

۳) هندوانه خوشمزه‌ترین میوه است.

۴) ادبیات آسان‌ترین درست است.

پاسخ: گزینه ۲ گزاره جمله‌ای خبری است که ارزش آن دقیقاً درست یا نادرست باشد. جمله گزینه ۱ دستوری و ارزش جمله‌های گزینه ۳ و ۴ سلیقه‌ای است.

۱۷. اگر داشته باشیم $F \equiv (\sim p \vee \sim q)$ آنگاه کدام گزینه دارای ارزش درست است؟

۱) $(\sim p \wedge q) \vee \sim p$
 ۲) $(p \wedge \sim q) \wedge p$
 ۳) $(p \vee q) \Rightarrow p$
 ۴) $(\sim p \wedge q) \wedge (p \Rightarrow \sim q)$

پاسخ: گزینه ۳

$$(\sim p \vee \sim q) \equiv F \rightarrow \begin{cases} \sim p \equiv F \\ \sim q \equiv F \end{cases} \rightarrow \begin{cases} p \equiv T \\ q \equiv T \end{cases}$$

$$۱) \overbrace{(\sim p \wedge q)}^F \vee \overbrace{\sim p}^F \equiv F$$

$$۲) \overbrace{(p \wedge \sim q)}^F \wedge \overbrace{p}^T \equiv F$$

$$۳) \sim \overbrace{(p \vee q)}^T \Rightarrow \overbrace{p}^T \equiv T$$

$$\underbrace{\sim(p \wedge q)}_F \wedge \underbrace{(p \Rightarrow \sim q)}_F \equiv F$$

۱۸. اگر گزاره $p \vee q \sim$ نادرست باشد، در این صورت گزاره $(p \wedge q) \sim$ همواره و $(\sim p \wedge \sim q) \sim$ همواره است.

۱) درست - درست

۲) درست - نادرست

۳) نادرست - درست

۴) نادرست - نادرست

پاسخ: گزینه ۱

$$\sim p \vee q \equiv F \rightarrow \sim p \equiv F \rightarrow p = T, q = F$$

$$\underbrace{\sim(p \wedge q)}_F \equiv T \checkmark$$

$$\underbrace{\sim(\sim p \wedge \sim q)}_F \equiv T \checkmark$$

۱۹. اگر p, q, r سه گزاره باشند و ارزش $(p \vee \sim q) \Rightarrow r$ نادرست باشد، کدام گزینه در مورد ارزش p و r درست است؟

۱) r نادرست و p درست.

۲) p و r هر دو درست.

۳) r درست و p نادرست.

۴) p و r هر دو نادرست.

پاسخ: گزینه ۳

ترکیب شرطی وقتی نادرست است؛ که مقدم درست و تالی نادرست باشد.

$$\underbrace{r}_\text{درست} \Rightarrow \underbrace{(p \vee \sim q)}_\text{نادرست} \equiv \text{نادرست}$$

ترکیب فصلی فقط وقتی نادرست است؛ که هر دو گزاره نادرست باشند.

$$p \vee \sim q \equiv \text{نادرست} \rightarrow \begin{cases} p \equiv \text{نادرست} \\ \sim q \equiv \text{نادرست} \end{cases}$$

$$\text{پس: } q \equiv T \text{ و } p \equiv F, r \equiv T$$

پس r درست و p نادرست است.

۲۰. اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow (r \Leftrightarrow p)$ ، برابر ارزش کدام است؟

۱) r

۲) همیشه درست

۳) $\sim r$

۴) همیشه نادرست

پاسخ: گزینه ۳

$$\underbrace{p}_T \wedge \underbrace{q}_F \equiv F$$

اگر r درست باشد، $r \Leftrightarrow p$ درست است. گزاره دو شرطی هنگامی دارای ارزش درست است که ارزش دو طرف مثل هم باشد. پس $(p \wedge q) \Rightarrow (r \Leftrightarrow p)$ نادرست است.

اگر r نادرست باشد: $r \Leftrightarrow p$ نادرست است.

پس: $(p \wedge q) \Rightarrow (r \Leftrightarrow p)$ درست است.

پس ارزش گزاره $(p \wedge q) \Rightarrow (r \Leftrightarrow p)$ با نقیض r هم‌ارزش است.

۲۱. گزاره $p \wedge q$ چه زمانی درست است؟

۱) p درست و q نادرست باشند.

۲) p نادرست و q درست باشند.

۳) p و q هر دو نادرست باشند.

۴) p و q هر دو درست باشند.

پاسخ: گزینه ۴ گزاره ترکیبی $p \wedge q$ (ترکیب عطفی) زمانی درست است؛ که p و q هر دو درست باشند.

۲۲. گزاره $(p \wedge q) \sim$ معادل کدام یک از گزاره‌های زیر است؟

۱) $\sim p \wedge \sim q$

۲) $\sim p \vee \sim q$

۳) $\sim p \wedge q$

۴) $\sim p \vee \sim q$

پاسخ: گزینه ۴ نکته: هم ارزی‌های زیر را قوانین دمورگان می‌نامند.

۱) $\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$

۲) $\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$

۲۳. کدام گزینه گزاره است؟

- ۱) غذاهای ایرانی خوشمزه هستند. ۲) توان دوم هر عدد از خودش بزرگ تر است.
 ۳) برو کار می کن مگو چیست کار. ۴) آیا برد تابع ثابت مجموعه ای تک عضوی است.

پاسخ: گزینه ۲ گزینه ۱ جمله ای احساسی است پس گزاره نمی باشد.

گزینه ۳ امری است پس گزاره نمی باشد.

گزینه ۴ سؤالی است پس گزاره نمی باشد.

گزینه ۲ خبری است و می توان برای آن ارزش درست و نادرست را با قاطعیت تعیین کرد.

۲۴. گزاره $p \vee (p \wedge q)$ هم ارز کدام یک از گزاره های زیر است؟

- ۱) $p \wedge q$ ۲) $\sim p \wedge \sim q$ ۳) p ۴) q

پاسخ: گزینه ۳ جدول ارزش درستی گزاره $p \vee (p \wedge q)$ را مشخص می کنیم.

p	q	$p \wedge q$	$p \vee (p \wedge q)$
د	د	د	د
د	ن	ن	د
ن	د	ن	ن
ن	ن	ن	ن

ارزش درستی $\sim p \wedge \sim q$ را نیز بررسی کنیم.

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \wedge \sim q$
د	د	ن	ن	ن
د	ن	ن	د	ن
ن	د	د	ن	ن
ن	ن	د	د	د

با بررسی جدول ارزشی هر کدام از گزینه ها با $p \vee (p \wedge q) \equiv p$ داریم:

۲۵. اگر p گزاره ای درست و q گزاره ای نادرست باشد، ارزش کدام گزینه درست است؟

- ۱) $\sim (p \vee q) \wedge p$ ۲) $p \Rightarrow q$ ۳) $(p \wedge q) \vee (\sim p \wedge q)$ ۴) $\sim (q \Rightarrow p) \vee (p \wedge \sim q)$

پاسخ: گزینه ۴ به بررسی تک تک گزینه ها می پردازیم:

$$p = T \quad q = F$$

$$۱) \underbrace{(\sim (p \vee q))}_F \wedge \underbrace{p}_T \equiv F$$

$$۲) p \Rightarrow q \equiv F$$

$$۳) \underbrace{(p \wedge q)}_F \vee \underbrace{(\sim p \wedge q)}_F \equiv F$$

$$۴) \underbrace{\sim (q \Rightarrow p)}_F \vee \underbrace{(p \wedge \sim q)}_F \equiv T$$

۲۶. رباعی زیر، به چه مناسبت و در چه سالی سروده شده است؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید بر حال تباه مردم بد گرید
 دی بر سر مرده ای دو صد شیون بود امروز یکی نیست که بر صد گرید»

- ۱) حمله مغولان به شهرهای مرکزی - ۶۳۷ هجری ۲) سرزنش مغولان از کشتارهای جمعی - ۶۳۵ هجری

- ۳) قتل عام مغولان - ۶۳۳ هجری ۴) واکنش شاعر نسبت به کردار مغول - ۶۴۳ هجری

پاسخ: گزینه ۳ کمال الدین اسماعیل، درباره قتل عام سال ۶۳۳ هجری در اصفهان این رباعی را سروده است و خود در سال ۶۳۵ هجری به دست مغولان کشته شد.

۲۷. در بین آثار زیر، چند اثر «منظوم» است؟

«بهارستان، موش و گربه، مرصادالعباد، بوستان، عشاق نامه، المعجم، تذکره دولتشاه، نفعات الانس، اخلاق الاشراف، تحفة الاحرار، صد پند، جمشید و خورشید، لمعات»

- ۱) پنج ۲) چهار ۳) هفت ۴) شش

پاسخ: گزینه ۱ آثار منظوم: موش و گربه، بوستان، جمشید و خورشید، عشاق نامه و تحفة الاحرار. لمعات در قالب نظم و نثر و دیگر آثار منثورند.

۲۸. کدام گزینه، با توجه به اوضاع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و ادبی قرن نهم صحیح نیست؟

- ۱) بازماندگان تیمور، اصلاً تحت تأثیر فرهنگ ایرانی قرار نگرفتند. ۲) در قرن نهم ادبیات فارسی رونقی تازه گرفت.
۳) در قرن نهم کسانی مثل جامی و دولتشاه سمرقندی، کتاب‌های ارزشمندی نوشتند. ۴) ادبیات قرن نهم عمدتاً تقلیدی و فاقد نوآوری بود.

پاسخ: گزینه ۱ بازماندگان تیمور، کم‌وبیش از فرهنگ ایران تأثیر پذیرفتند.

۲۹. در کدام گزینه نویسنده هر دو اثر یک شخص است؟

- ۱) تاریخ گزیده / تحفة الاحرار ۲) موش و گربه / صد پند ۳) جمشید و خورشید / اخلاق الاشراف ۴) نفعات الانس / تذکره الاولیا

پاسخ: گزینه ۲ «موش و گربه» اثر منظوم عبید زاکانی و صد پند و «اخلاق الاشراف» نمونه نثر اوست. تحفة الاحرار و نفعات الانس از جامی است. تذکره الاولیا از عطار. تاریخ گزیده از حمدالله مستوفی و جمشید و خورشید از سلمان ساوجی است.

۳۰. کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات در قرن هفتم نیست؟

- ۱) شعر این دوره نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد.
۲) قصیده و غزل که زبان دل و عشق بودند، گسترش یافتند و مثنوی برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان فراخی پدید آورد.
۳) پیچیده‌نویسی نثر عمدتاً با محتوای تاریخ حاکمان وقت جریان پیدا کرد.
۴) نجم‌دایه از منشیان و عارفان وارسته این دوره است.

پاسخ: گزینه ۲ قصیده تا قبل از قرن ۷ در خدمت ستایش فرمانروایان بود و از رونق افتاد.

۳۱. جامی در کدام اثر خود به بیان حقایق عرفانی و ذکر عارفان پرداخته است؟

- ۱) سبحة الابرار ۲) نفعات الانس ۳) سلسله الذهب ۴) تحفة الاحرار

پاسخ: گزینه ۲

۳۲. انتساب کدام اثر به پدیدآورنده مقابل آن، درست است؟

- ۱) اخلاق الاشراف: خواجه نصیرالدین توسی ۲) جمشید و خورشید: سلمان ساوجی
۳) تذکره دولتشاه: امیرعلی شیرنوبی ۴) رساله دلگشا: خواجه عبدالله انصاری

پاسخ: گزینه ۲ «اخلاق الاشراف» اثر عبید زاکانی، «تذکره دولتشاه» اثر دولتشاه سمرقندی، «رساله دلگشا» از عبید زاکانی است. نکته: دولتشاه سمرقندی اثر معروف «تذکره دولتشاه» را به تشویق امیر علی شیرنوبی نوشته است.

۳۳. کدام گزینه نشانه‌های هجایی مصراع روبرو است؟ «دریای هستی دم به دم»

- ۱) - U - - / - U - - ۲) - / U - - - / - U - ۳) - / U - - U / - - U ۴) - - U - - / - U - -

پاسخ: گزینه ۱ در ی ا ی هس | تی دم ب دم
- U - - - U - -

۳۴. صورت صحیح هجابندی مصراع زیر کدام است؟

«نظر آوردم و بُردم که وجودی به تو ماند»

- ۱) نَ / ظَ / آَ / وَر / دَمَ / اِ / وُ / جَو / دِ / بَ / اِ / تُو / مَ / اَ / نَدَ ۲) نَ / ظَ / رَا / وَر / دَمَ / اِ / وُ / جَو / دِ / بَ / اِ / تُو / مَ / اَ / نَدَ
۳) نَ / ظَ / رَا / وَر / دَمَ / اِ / وُ / جَو / دِ / بَ / اِ / تُو / مَ / اَ / نَدَ ۴) نَ / ظَ / رَا / وَر / دَمَ / اِ / وُ / جَو / دِ / بَ / اِ / تُو / مَ / اَ / نَدَ

پاسخ: گزینه ۴

۳۵. نشانه‌های هجایی کدام مصراع به شکل روبرو است؟ «- - U - / U - UU / - - U - / U - UU»

- ۱) بگفتا که این مرد بد می‌کند ۲) با همه آمیخت دل، گرچه جدا می‌رود ۳) به تو حاصلی ندارد غم روزگار گفتن ۴) اگر کاری کنی مزدی ستانی

۴۳. آرایه‌های تشبیه در کدام بیت بیشتر است؟

۱	صد خار بلا از دل دیوانه ما خاست
۲	ای سیل اشک خاک وجودم به باد ده
۳	سروی است قامت تو از ناز سر کشیده
۴	مرغ دل تا دام زلف و دانه خال تو دید

پاسخ: گزینه ۴ مرغ دل / دام زلف / دانه خال / طایر اندیشه / دام هوس، تشبیه در این گزینه از سایر گزینه‌ها بیشتر است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: «۱»: خار بلا / گلچهره ← چهره مانند گل
گزینه ۲: «۲»: سیل اشک / خاک وجود
گزینه ۳: «۳»: سرو قامت / عارض ماه

۴۴. «چون» در کدام گزینه ادات تشبیه نیست؟

۱	لب چون غنچه گل باز کن و فاش بگو
۲	خرد چشم جانست چون بنگری
۳	چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب
۴	در بحر فتاده‌ام چو ماهی

پاسخ: گزینه ۲ چون در این بیت به معنای «وقتی که» آمده است و ادات تشبیه نیست.

۴۵. در کدام گزینه تشبیه گسترده وجود ندارد؟

۱	قانع به یک استخوان چو کرکس بودن
۲	هر چند در کوی تو مسکین و فقیریم
۳	رنگ انده گوهر عمرم بخورد
۴	ما چشمه نوریم، بتاییم و بخندیم

پاسخ: گزینه ۳ در این گزینه تشبیه بلیغ اضافی وجود دارد. در همه گزینه‌ها به جز گزینه ۳، تشبیه گسترده وجود دارد. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱»: (انسان) چو کرکس قانع بودن ← تشبیه گسترده

مشبه ادات مشبهه وجه تشبیه

گزینه ۲: «۲»: (ما) چو خورشید رخشنده و بخشنده‌ایم ← تشبیه گسترده

مشبه ادات مشبهه وجه تشبیه

گزینه ۳: «۳»: گوهر عمر اضافه تشبیهی (بلیغ) / گوهر: مشبه به / عمر: مشبه

گزینه ۴: «۴»: (ما) [مثل] چشمه نور بتاییم ← تشبیه گسترده

مشبه ادات محذوف مشبهه وجه تشبیه

۴۶. کدام گزینه تغییر وضعیت پوشش گیاهی از «جنگل‌های بارانی استوایی» به سمت «بیابان صحرا» را به درستی بیان می‌کند؟

۱	با افزایش دمای هوا، کم‌کم به مراتع مداری تبدیل می‌شوند.
۲	تابستان بارانی و زمستان خشک، ساوان متراکم را پدید می‌آورد.
۳	به تدریج با افزایش خشکی هوا، استپ‌های بیابانی به وجود می‌آیند.
۴	کاهش بارندگی و افزایش اختلاف دما، علفزارهای کوتاه‌قد را به وجود می‌آورد.

پاسخ: گزینه ۳ هرچه از جنگل‌های بارانی استوایی به سمت «بیابان صحرا»، پیش می‌رویم، بارندگی کمتر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شوند و کم‌کم به مراتع مداری، که از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است، تبدیل می‌گردند. این مراتع، در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

۴۷. کدام گزینه نشان می‌دهد «نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند»؟

۱	واردات نفت ژاپن از ایران
۲	موافقت‌نامه فرهنگی بین ایران و چین
۳	احداث تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه‌ای کوهستانی
۴	احداث جزیره‌های مصنوعی در خلیج فارس توسط امارات

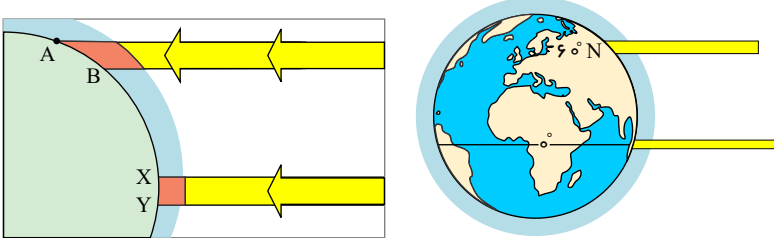
پاسخ: گزینه ۳ انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند، با وجود این محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. مانند احداث تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه‌ای کوهستانی مانند کشور سوئیس، به کارگیری ماشین‌های برف‌روب در ناحیه‌های برف‌گیر، صید ماهی در سواحل.

۴۸. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به چه عواملی بستگی دارد؟

- ۱) به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان
 ۲) کوچکی و بزرگی یک ناحیه جغرافیایی
 ۳) وحدت و همبستگی یک ناحیه
 ۴) تفاوت‌های موجود بین نواحی جغرافیایی

پاسخ: گزینه ۱ انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

۴۹. بر اساس تصویر زیر، کدام جمله مقایسه درستی از زیست‌بوم‌های واقع در محدوده‌های «A - B» و «X - Y» را ارائه می‌کند؟

- ۱) میزان تولید ترکیبات آلی گیاهان در محدوده X - Y کمتر از محدوده A - B است.
 ۲) توده زیستی و سرعت رشد گیاهان در محدوده A - B بیشتر از محدوده X - Y است.
 ۳) توده زیستی و سرعت رشد گیاهان در محدوده X - Y کمتر از محدوده A - B است.
 ۴) میزان تولید ترکیبات آلی گیاهان در محدوده X - Y بیشتر از محدوده A - B است.

پاسخ: گزینه ۴ محدوده X - Y، استوا و محدوده A - B، ناحیه قطبی را نمایش می‌دهد. میزان تولید ماده آلی و توده زیستی که از آنها حاصل می‌شود، در جنگل‌های بارانی استوایی بیش از سایر زیست‌بوم‌های کره زمین است.

۵۰. مکان‌هایی که ویژگی‌های مشابه دارند، همان هستند.

- ۱) محیط‌های جغرافیایی
 ۲) وحدت محیطی
 ۳) نواحی
 ۴) معیارهای طبیعی

پاسخ: گزینه ۳ مکان‌هایی که ویژگی‌های مشابه دارند، همان نواحی هستند. ناحیه یکی از مفاهیم اصلی در دانش جغرافیاست.

۵۱. با توجه به شکل روبه‌رو به ترتیب «الف - ب - ج - د»، کدامند؟

- ۱) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده - ۲ ماه بدون باران - ۷ ماه بدون باران
 ۲) علفزارهای آفریقا - ساوان پراکنده - ۲ ماه بدون باران - ۷ ماه بدون باران
 ۳) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده - ۷ ماه بدون باران - ۲ ماه بدون باران
 ۴) علفزارهای آفریقا - ساوان پراکنده - ۷ ماه بدون باران - ۲ ماه بدون باران

باران در تمام سال (د) → تابستان بارانی (ج) → خشکی در تمام سال (ب) → زمستان خشک (الف)

پاسخ: گزینه ۳ جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده - ۷ ماه بدون باران - ۲ ماه بدون باران

۵۲. به ترتیب، مثال‌های «بازارهای شناور در بانکوک، پایتخت تایلند از دیدنی‌های جالب توجه آسیای جنوب شرقی است. دست‌فروشان در قایق‌های چوبی روی رودخانه اصلی شهر، اجناس خود را برای فروش عرضه می‌کنند» و «بالا رفتن قیمت برنج وارداتی آسیا، نگرانی‌های کشورهای واردکننده را افزایش داده است» مربوط به کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

- ۱) نواحی به فعالیت انسان شکل می‌دهند. - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
 ۲) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
 ۳) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند. - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
 ۴) نواحی به فعالیت انسان شکل می‌دهند. - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

پاسخ: گزینه ۲ مثال‌ها به ترتیب با عنوان‌های انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند و نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند، مرتبط هستند.

۵۳. چگونه جغرافی‌دانان، سطح زمین را ناحیه‌بندی می‌کنند؟

- ۱) تقسیم‌بندی نواحی جغرافیایی
 ۲) تعیین حدود نواحی جغرافیایی
 ۳) مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها
 ۴) وحدت‌یابی مکان‌ها و فضاهای جغرافیایی

پاسخ: گزینه ۴ جغرافی‌دانان برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. آنها با توجه به این معیارها، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند - هرگاه یک واحد با واحد مجاور خود متفاوت باشد، «ناحیه‌بندی» صورت گرفته است.

۵۴. جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، دست به چه عملی می‌زنند؟

- ۱) دست به ناحیه‌بندی می‌زنند. ۲) به دنبال نقاط مشابه در نواحی می‌گردند.
 ۳) تفاوت‌های ناحیه‌ها را می‌شناسند. ۴) یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند.

پاسخ: گزینه ۴ جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. آنها با توجه به این معیارها، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند.

۵۵. کدام یک از گزینه‌های زیر، هدف نهایی در تقسیم‌بندی مکان‌ها به نواحی مختلف است؟

- ۱) شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌ها ۲) علمی کردن مطالعات و تحقیقات ۳) سریع تر شدن مطالعات ۴) برنامه‌ریزی صحیح

پاسخ: گزینه ۴ این تقسیم‌بندی‌ها برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد، تا بتوان برای آنها به‌طور صحیح برنامه‌ریزی کرد.

۵۶. مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب کدام یک از گزینه‌های زیر نمی‌شود؟

- ۱) تفاوت وسعت منطقه روشن و تاریک ۲) تفاوت طول روز و شب ۳) افزایش رطوبت هوا در منطقه استوایی ۴) ایجاد فصول مختلف

پاسخ: گزینه ۳ مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

۵۷. که از علف‌های کوتاه‌قد تشکیل شده‌اند در حاشیه صحرا به علت به تبدیل می‌شوند.

- ۱) ساوان متراکم - وجود شن و ماسه صحرائی - ساوان پراکنده ۲) ساوان پراکنده - خشکی هوا - مراتع مداری
 ۳) مراتع مداری - خشکی هوا - استپ‌های بیابانی ۴) استپ‌های بیابانی - وجود شن و ماسه صحرائی - مراتع مداری

پاسخ: گزینه ۳ مراتع مداری، که از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است، در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

۵۸. زیست بوم‌ها جزو هستند.

- ۱) نواحی انسانی ۲) پوشش گیاهی ۳) زندگی جانوری ۴) نواحی طبیعی

پاسخ: گزینه ۴ زیست بوم‌ها جزو نواحی طبیعی هستند که هریک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند، از بقیه متمایز می‌شوند.

۵۹. کدام عبارت صحیح نیست؟

- ۱) حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند. ۲) نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی هستند.
 ۳) انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. ۴) هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند.

پاسخ: گزینه ۲ نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند، بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند.

۶۰. کدام گزینه دلیل تقسیم سطح زمین به واحدهای جغرافیایی نمی‌باشد؟

- ۱) آینده‌نگری در مورد مکان‌های جغرافیایی ۲) برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف
 ۳) علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره مکان‌ها ۴) برنامه‌ریزی صحیح در مورد مکان‌های تقسیم شده

پاسخ: گزینه ۱ این تقسیم‌بندی برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا بتوان برای آنها به‌طور صحیح برنامه‌ریزی کرد.

۶۱. یکی از عمده‌ترین کارهای مورخان در سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده، کدام است؟

- ۱) بررسی مطابقت یا عدم مطابقت روایت با عقل ۲) مقایسه منابع تاریخی با سایر منابع موجود
 ۳) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی ۴) تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر

پاسخ: گزینه ۴ مورخان برای سنجش اعتبار روایت‌کننده و همچنین نقد او، به محاسبه و تعیین فاصله زمانی و مکانی بین واقعه تاریخی (خبر) و روایت‌کننده آن (راوی) می‌پردازند.

۶۲. به چه دلیل اندیشه خروج از مکه به ذهن پیامبر (ص) راه یافت و پیامبر به این منظور به کدام شهر رفت؟

- ۱) با تشدید آزار مشرکان بعد از رحلت ابوطالب - طائف ۲) مشکلات و سختی‌های فراوان تحریم‌های قریش - طائف
 ۳) با تشدید آزار مشرکان بعد از رحلت ابوطالب - یثرب ۴) مشکلات و سختی‌های فراوان تحریم‌های قریش - یثرب

پاسخ: گزینه ۱ با رحلت ابوطالب، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا بیشتر شد، با تشدید آزار مشرکان، گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبه‌رو شد. در چنین شرایطی بود که اندیشه مهاجرت از مکه به ذهن پیامبر و مسلمانان راه یافت. به این منظور پیامبر (ص) راهی طائف شد.

۶۳. کدام یک از افراد زیر از کسانی که مطابقت نداشتن روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند، نیست؟

- ۱) یعقوبی ۲) مسعودی ۳) بیهقی ۴) مقدسی

پاسخ: گزینه ۲ برای مثال یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیار، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

۶۴. کدام گزینه به‌ترتیب:

(الف) حاوی موضوعاتی دربارهٔ شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردماند.

(ب) دارای اطلاعات سودمندی در خصوص چگونگی ادارهٔ کشور و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی است.

(پ) یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و نیز جغرافیایی شهرها و مناطق ایران است.

۱ سیاست‌نامه‌ها - اندرزنامه‌ها - تاریخ سلسله‌ای

۲ تاریخ محلی - سیاست‌نامه‌ها - تاریخ سلسله‌ای

۳ سیاست‌نامه‌ها - سیاست‌نامه‌ها - تاریخ محلی

۴ تاریخ محلی - اندرزنامه‌ها - تاریخ سلسله‌ای

پاسخ: گزینه ۳ الف و ب) سیاست‌نامه‌ها: حاوی موضوعاتی دربارهٔ شیوهٔ کشورداری و مناسبات حکومت و مردماند و دارای اطلاعات سودمندی در خصوص چگونگی ادارهٔ کشور و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی است.

(ج) تاریخ محلی: یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و نیز جغرافیایی شهرها و مناطق ایران است.

۶۵. از چه زمانی سران قبیلهٔ قریش درصدد مقابله با پیامبر و مسلمانان برآمدند؟ با...

۱ گسترش دعوت و گرایش جوانان و مستضعفان

۲ با تشدید شدن دوبارهٔ رقابت‌های قبیله‌ای و حسادت‌های طایفه‌ای و ایجاد جنگ و خونریزی شدید

۳ متزلزل شدن موقعیت تجاری و سیاسی بازرگانان قریش در مکه

۴ ناکامی در جلب رضایت ابوطالب برای عدم حمایت از پیامبر (ص)

پاسخ: گزینه ۱ سران مشرک که در ابتدای دعوت اسلامی، مخالفت و دشمنی شدیدی با رسول خدا ابراز نمی‌داشتند، با گسترش دعوت و گرایش جوانان و مستضعفان به اسلام، درصدد برآمدند که با پیامبر و مسلمانان مقابله کنند.

۶۶. پیامبر در آغاز، دعوت خویش را از چه کسانی آغاز نمود و اولین فردی که خارج از خانوادهٔ پیامبر به ایشان ایمان آورد چه کسی بود؟

۱ خانوادهٔ خویش - ابوبکر بن ابی قحافه ۲ خانوادهٔ خویش - زید بن حارثه ۳ طایفهٔ بنی هاشم - ابوبکر بن ابی قحافه ۴ طایفهٔ بنی هاشم - زید بن حارثه

پاسخ: گزینه ۱ پیامبر (ص) در آغاز به صورت محدود و تا حدودی پنهانی، افراد را به پرستش خدای یگانه و ایمان به روز رستاخیز دعوت می‌کرد. طبیعی است که آن حضرت دعوتش را از خانوادهٔ خویش آغاز کرده باشد. به همین دلیل که حضرت خدیجه (ع)، حضرت علی (ع) که در آن هنگام، پیامبر سرپرستی او را به عهده داشت و نیز زید بن حارثه، فرزند خواندهٔ رسول خدا، به عنوان نخستین ایمان آوردنگان بودند. ابوبکر بن ابی قحافه نخستین فرد بیرون از خانوادهٔ رسول خدا بود که اسلام آورد.

۶۷. به‌طور کلی، وضعیت اجتماعی و فرهنگی مردمانی که حضرت محمد(ص) در میان آنان مبعوث شد، دارای ویژگی شاخصی بود که از آن با صفت یاد کرده است. به پیروان حضرت ابراهیم (ع) می‌گفتند.

۱ پیامبر - جاهلی - حُفَاء ۲ قرآن - بت پرستی - یکتاپرستان ۳ قرآن - جاهلی - حُفَاء ۴ پیامبر - بت پرستی - یکتاپرستان

پاسخ: گزینه ۳ به‌طور کلی، وضعیت اجتماعی و فرهنگی مردمانی که حضرت محمد(ص) در میان آنان مبعوث شد، دارای ویژگی شاخصی بود که قرآن از آن با صفت جاهلی یاد کرده است. به پیروان حضرت ابراهیم (ع) حُفَاء می‌گفتند.

۶۸. وضعیت اقتصادی شبه جزیرهٔ عربستان به شدت متأثر از چه عواملی بود و همچنین برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی اعراب در دوران جاهلیت چه بود؟

۱ موقعیت جغرافیایی و شرایط طبیعی و اقلیمی - شعر و شاعری ۲ موقعیت تاریخی و شرایط طبیعی و اقلیمی - شعر و شاعری

۳ شرایط بیابان‌ها و آب و هوا - تمدن و شهرنشینی ۴ موقعیت جغرافیایی و شرایط طبیعی و اقلیمی - علم و دانش

پاسخ: گزینه ۱ موقعیت اقتصادی شبه جزیرهٔ عربستان به شدت متأثر از موقعیت جغرافیایی و شرایط طبیعی و اقلیمی آن بود. برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی اعراب در دوران جاهلیت شعر و شاعری بود.

۶۹. به چه دلیل قدرت و نفوذ قریش را نمی‌توان به منزلهٔ حکومتی پایدار شمرد؟

۱ زیرا همهٔ قبایل و طایفه‌ها مشارکت نداشتند. ۲ قدرت قریش در منطقهٔ مکه محدود بود.

۳ نفوذ قریش تنها در زمینهٔ اقتصاد و بازرگانی مکه بود. ۴ زیرا متکی به تشکیلات سیاسی، اداری، و نظامی منظم و منسجمی نبود.

پاسخ: گزینه ۴ قبایلی مانند قبیلهٔ قریش به سبب در اختیار داشتن ادارهٔ کعبه و تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک، قدرت و نفوذ سیاسی قابل توجهی در میان قبایل دیگر داشت، اما این قدرت به منزلهٔ حکومتی پایدار نبود، زیرا متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجمی نبود و ثبات لازم را نداشت.

۷۰. مهم‌ترین رسالت مورخان چیست؟

۱ تلاش برای فهم دقیق رویدادهای گذشته ۲ بررسی رویدادهای گذشته

۳ تلاش برای ابداع ابزارهای جدید تشخیص اصالت و اخبار تاریخی ۴ نقل زندگی‌نامه‌های فرمانروایان گذشته

پاسخ: گزینه ۱ مهم‌ترین رسالت مورخان، تلاش برای فهم دقیق رویدادهای گذشته است.

۷۱. به ترتیب هریک از عبارتهای زیر با کدام مورد در ارتباط است؟

«نداشتن معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌ها»، «از بین بردن قدرت مقاومت یک فرهنگ» و «ناتوانی در دفاع از لایه‌های بنیادین هویتی خود»

- ۱) عقلانیت - معنویت - مسئولیت و تعهد
 ۲) حقیقت - مسئولیت و تعهد - عقلانیت
 ۳) معنویت - حریت و آزادی - حقیقت
 ۴) عدالت و قسط - معنویت - حقیقت

پاسخ: گزینه ۲. نداشتن معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌ها ← حقیقت
 از بین بردن قدرت مقاومت یک فرهنگ ← مسئولیت و تعهد
 ناتوانی در دفاع از لایه‌های بنیادین هویتی خود ← عقلانیت

۷۲. رویکرد گزینشی جهان غرب در ابعاد معنوی و دینی جهان سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن به‌عنوان یاد می‌شود.

- ۱) اومانیسیم
 ۲) پروتستانتیسم
 ۳) امپریالیسم
 ۴) روشنگری

پاسخ: گزینه ۲. رویکرد گزینشی جهان غرب در ابعاد معنوی و دینی جهان سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن به‌عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

۷۳. واژه امپریالیسم از گرفته شده است و به هر نوعی از گفته می‌شود.

- ۱) استکبار - سرمایه‌داری
 ۲) سلطه - امپراتوری
 ۳) امپراتوری - سلطه
 ۴) سرمایه‌داری - استکبار

پاسخ: گزینه ۳. واژه امپریالیسم از امپراتوری گرفته شده است و به هر نوعی از سلطه گفته می‌شود.

۷۴. پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش هستی‌شناسانه بشر را می‌نامند.

- ۱) سرمایه‌داری
 ۲) اومانیسیم
 ۳) روشنگری
 ۴) سکولاریسم

پاسخ: گزینه ۴. پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش هستی‌شناسانه بشر را «سکولاریسم» می‌نامند.

۷۵. «جهان تکوینی را ماده خامی می‌دانند برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها» - «ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادی دارند» به ترتیب اشاره به کدام یک از دیدگاه‌های زیر دارد؟

- ۱) دیدگاه اول - دیدگاه دوم
 ۲) دیدگاه دوم - دیدگاه اول
 ۳) دیدگاه اول - دیدگاه اول
 ۴) دیدگاه دوم - دیدگاه دوم

پاسخ: گزینه ۲

در دیدگاه دوم جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.
 در دیدگاه اول ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند.

۷۶. با توجه به متن زیر، موارد مشخص شده به ترتیب با کدام مفاهیم جامعه‌شناسی ارتباط دارد؟

«در جریان دفاع مقدس، عده‌ای از جوانان داوطلبانه به جبهه‌ها اعزام شدند و از خود رشادت فراوان به خرج دادند. دشمن از هیچ سبعتی در قبال فرزندان ایران چشم‌پوشی نکرد. ایثار آنها در تاریخ جاودانه شد.»

- ۱) حریت و آزادی - کنش اجتماعی - عدم عقلانیت - پیامد غیرطبیعی کنش اجتماعی
 ۲) کنش اجتماعی - مسئولیت و تعهد - کنش عقلانی معطوف به هدف - ارزش اجتماعی
 ۳) مسئولیت و تعهد - هنجار اجتماعی - زوال عقلانیت - خرده‌فرهنگ
 ۴) ارزش اجتماعی - کنش انسانی - کنش آزادی - پدیده کلان

پاسخ: گزینه ۲ بررسی گزینه‌ها:

داوطلبانه ← کنش اجتماعی / رشادت فراوان ← مسئولیت و تعهد / سبعتی ← کنش عقلانی معطوف به هدف / جاودانه شدن ← ارزش اجتماعی

۷۷. به ترتیب پاسخ هریک از سؤال‌های زیر کدام است؟

(الف) هدف از حذف پوشش دینی در دوره رنسانس چه بود؟

(ب) رفتار متناسب با منافع آیندگان بیان‌کننده چیست؟

(پ) جنبش عدم تعهد در برابر کدام سیاست شکل گرفته است؟

- ۱) بازگشت به فرهنگ اساطیری - هنجار اجتماعی - کاهش اهمیت مرزهای سیاسی
 ۲) عبور از مسیحیت و تداوم فرهنگ یونان - جامعه‌پذیری - عدم حمایت از جنبش‌های اسلامی
 ۳) بسط ابعاد دنیوی و این‌جهانی خود - کنش اجتماعی - جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی
 ۴) بازگشت به فرهنگ یونان و رم باستان - پدیده اجتماعی - نادیده گرفتن ملت‌های مسلمان در جریان جهانی‌سازی

پاسخ: گزینه ۳ بررسی گزینه‌ها:

الف) در دورهٔ رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و در نخستین قدم به یونان و روم باستان بازگشت. ب) در کنش اجتماعی آگاهی و ارادهٔ کنشگر ناظر به دیگران (گذشتگان / معاصران / آیندگان)، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست. پ) مقاومت‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیهٔ عرب و سازمان کنفرانس اسلامی در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی شکل گرفته است.

۷۸. به ترتیب پیامد هر یک از موارد زیر کدام است؟

«شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای»، «استفاده از مکاتبی نظیر ناسیونالیسم و مارکسیسم توسط نخبگان کشورهای اسلامی»، و «تجمع و تمرکز قدرت رسانه‌ای در دست صاحبان قدرت و ثروت»

- ۱) مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی - مخدوش شدن وحدت امت اسلامی - تضعیف سازوکارهای دموکراسی
 ۲) انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی - مخدوش شدن وحدت امت اسلامی - متزلزل شدن هویت فرهنگی جوامع غیرغربی
 ۳) مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - متزلزل شدن هویت فرهنگی جوامع غیرغربی
 ۴) انباشت ثروت و پدید آمدن شرکت‌های چندملیتی - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی - تضعیف سازوکارهای دموکراسی

پاسخ: گزینه ۱ - مدیریت تغییرات اقتصادی در سطح جهانی

- مخدوش شدن وحدت اسلامی

- تضعیف سازوکارهای دموکراسی

۷۹. هریک از عبارات زیر اشاره دارد به:

«سعادت و عزت انسان در نزدیک شدن به خداوند» - «پیامبران برای رهایی آدمیان از زنجیرها آمده‌اند» - «انسان موجود مختار و مسئول است»

- ۱) هستی‌شناسی - معرفت‌شناسی - انسان‌شناسی
 ۲) انسان‌شناسی - معرفت‌شناسی - انسان‌شناسی
 ۳) معرفت‌شناسی - انسان‌شناسی - انسان‌شناسی
 ۴) هستی‌شناسی - انسان‌شناسی - معرفت‌شناسی

پاسخ: گزینه ۲ سعادت انسان: انسان‌شناسی - رهایی انسان از زنجیر: معرفت‌شناسی - مختار و مسؤول بودن انسان: انسان‌شناسی

۸۰. این عبارت که «قرآن کریم از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید»، با کدام یک از گزینه‌های زیر مرتبط است؟

- ۱) ارتباط جهان تکوینی با جهان فردی در نگاه معنوی قرآن مورد توجه است.
 ۲) ارتباط جهان تکوینی با جهان انسانی در نظر قرآن کریم اهمیت ویژه‌ای دارد.
 ۳) قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است.
 ۴) توحیدی یا مشرکانه بودن جوامع به سرنوشت آنها مرتبط است.

پاسخ: گزینه ۳ قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید.

۸۱. بررسی کدام سوال در حوزهٔ فلسفه است؟

- ۱) چرا حکومت از حق جرم‌انگاری رفتارهای افراد جامعه برخوردار است؟
 ۲) آیا می‌توان در مورد افراد، مقررات تشدید مجازات را اعمال کرد؟
 ۳) آیا می‌توان بین بروز اضطراب در افراد و آسیب‌های مغزی آنان رابطه‌ای یافت؟
 ۴) مکتب مارکسیسم، حکومت بر مردم را حق چه کسانی می‌داند؟

پاسخ: گزینه ۱ سوال مطرح‌شده در گزینهٔ «۱» از جنس سوال‌های مبنایی است که از تأمل فیلسوفانه در مسائل علم حقوق حاصل شده است و پاسخ به آن‌ها بر عهدهٔ فلسفهٔ علم حقوق است. پاسخ به پرسش‌های مطرح‌شده در سایر گزینه‌ها به ترتیب بر عهدهٔ علم حقوق، روان‌شناسی و سیاست است.

۸۲. کدام گزینه دربارهٔ سوفیست‌های دوران سقراط درست است؟

- ۱) دغدغهٔ آنها بیان واقعیت و دفاع از حقیقت بود.
 ۲) در استدلال‌های خود بیشتر مغالطه می‌کردند.
 ۳) مغالطه، استدلالی بود که در واقع درست بود، ولی غلط به نظر می‌رسید.
 ۴) مهم‌ترین هدف آنها تعلیم حقیقت بود.

پاسخ: گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) دغدغهٔ آنها بیان واقعیت و دفاع از حقیقت نبود.

گزینه ۳) مغالطه استدلالی بود که در واقع غلط بود، ولی درست به نظر می‌رسید.

گزینه ۴) مهم‌ترین هدف آنها پیروزی بر رقیب بود.

۸۳. کدام گزاره درست نیست؟

- ۱) مابعدالطبیعه همان فلسفهٔ اولی است.
 ۲) فلسفه در مقابل علوم دیگر استقلال ذاتی ندارد.
 ۳) فلسفه با علوم دیگر ارتباط دارد.
 ۴) فلسفه در رابطه با علوم دیگر همواره به بنیادی‌ترین مسائل آن‌ها می‌پردازد.

پاسخ: گزینه ۲ چنانچه مقصود از فلسفه، مابعدالطبیعه باشد، در این حالت فلسفه به عنوان یک دانش مستقل مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۸۴. کلمه فلسفه در ابتدا به معنای و در نهایت مرادف با شد و هدف سوفیست‌ها از بیان مغالطات نبود.

- ۱) دوستدار دانایی - دانشمند - دفاع از حقیقت
۲) دوستدار دانایی - دانش - پیروزی بر رقیب
۳) دوستداری دانایی - دانشمند - پیروزی بر رقیب
۴) دوستداری دانایی - دانش - بیان واقع

پاسخ: گزینه ۴ کلمه فلسفه در ابتدا به معنای دوستداری دانایی و در نهایت مرادف با دانش شد.

دغدغه برخی از سوفیست‌ها، که بیشتر به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند، بیان واقع و دفاع از حقیقت نبود؛ این گروه پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف می‌دانستند و از این رو در استدلال‌های خود بیشتر از مغالطه کمک می‌گرفتند که به ظاهر درست به نظر می‌رسید، اما در واقع غلط بود.

۸۵. کدام عبارت درست است؟ (با تغییر)

- ۱) بررسی مصادیق رابطه علیت بر عهده علوم است.
۲) همه اشیا در چیستی یا ماهیت با یکدیگر مشترک‌اند.
۳) فلسفه اولی کوشش است برای تبیین عقلانی پدیده‌ها
۴) بررسی مبانی فلسفی علوم مختلف بر عهده فلسفه اولی است.

پاسخ: گزینه ۱ دلایل رد گزینه‌ها:

گزینه ۲: اشتراک اشیا در اصل وجود و هستی است.

گزینه ۳: فلسفه اولی به وجود و اهتمام آن می‌پردازد.

گزینه ۴: مبانی فلسفی دیگر علوم از جمله شاخه‌های فلسفه است که به آن فلسفه مضاف می‌گویند.

۸۶. کدام گزینه در خصوص فلسفه مضاف درست نیست؟

- ۱) با تأمل فیلسوفانه در مورد هر یک از دانش‌های بشری، فلسفه آن دانش شکل می‌گیرد.
۲) می‌توان برای هر رشته علمی، یک فلسفه نیز طراحی کرد.
۳) هر موضوع با اهمیتی که توجه مردم را به خود جلب کرده، فلسفه‌ای پیدا کرده است.
۴) امروزه دامنه فلسفه مضاف بسیار توسعه یافته و شاخه‌های جدیدی مانند فلسفه تکنولوژی شکل گرفته است.

پاسخ: گزینه ۳ امروزه دامنه این فلسفه‌ها بسیار توسعه یافته و هر موضوع با اهمیتی که بتواند توجه فیلسوفان را به خود جلب کند، فلسفه‌ای نیز پیدا کرده است.

۸۷. در خصوص فلسفه علوم اجتماعی کدام گزینه درست نیست؟

- ۱) پیروان اصالت فرد جامعه را مجموعه‌ای از افراد می‌دانند که کنار هم زندگی می‌کنند.
۲) پیروان اصالت فرد معتقدند که افکار و اندیشه و تصمیم‌گیری افراد تابع شرایط اجتماعی آنان است.
۳) پیروان اصالت جامعه معتقدند که افراد نقش و هویت مستقلی از جامعه ندارند.
۴) پیروان اصالت فرد منافع و مصلحت افراد را بر جامعه مقدم می‌دانند.

پاسخ: گزینه ۲ تبعیت افکار و اندیشه و تصمیم‌گیری افراد از شرایط اجتماعی، از جمله عقاید پیروان اصالت جامعه است؛ نه پیروان اصالت فرد.

۸۸. کدام گزینه در خصوص اصالت فرد یا اصالت جامعه درست است؟

- ۱) پیروان اصالت فرد در سیاست به سوسیالیسم باور دارند.
۲) پیروان اصالت فرد بیشتر به منافع و رشد فردی باور دارند.
۳) سوسیالیسم تأمین‌کننده آزادی‌های فردی است.
۴) لیبرالیسم معتقد است که هم افراد اصالت دارند و هم جامعه.

پاسخ: گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱) پیروان اصالت جامعه در سیاست به سوسیالیسم باور دارند.

گزینه ۳) لیبرالیسم تأمین‌کننده آزادی‌های فردی است.

گزینه ۴) لیبرالیسم به اصالت فرد معتقد است.

۸۹. اگر ما افکار، عقاید و عادت‌های خود و اطرافیان را با نگاه نقادانه بازبینی کنیم، چه چیزی درمی‌یابیم؟

- ۱) همه ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم.
۲) برخی از این افکار و عقاید پشتوانه عقلی و منطقی محکمی ندارند.
۳) برخی انسان‌ها، گاهی فارغ از اشتغالات روزانه، لحظاتی به تفکر درباره باورهای خود می‌پردازند.
۴) همه این افکار و عقاید پشتوانه عقلی و منطقی محکمی ندارند.

پاسخ: گزینه ۲ شاید دلایل برخی از باورهای خود را بدانیم و برای برخی هم دلیلی نداشته و صرفاً طبق عادت آنها را قبول کرده باشیم.

۹۰. کدام یک از عبارتهای زیر نادرست است؟

۱) انسان‌ها گاهی بدون آنکه فلسفه آموخته باشند، به فهم فلسفی عقاید و باورهای خود می‌پردازند.

۲) بسیاری افلاطون را بزرگ‌ترین فیلسوف تاریخ نامیده‌اند.

۳)

برخی انسان‌ها، گاهی فارغ از اشتغالات روزانه، لحظاتی به تفکر دربارهٔ باورهای خود می‌پردازند. آن‌ها می‌خواهند به ریشه‌های باورهای خود برسند و برای اولین بار چرایی قبول آن‌ها را بررسی کنند.

۴) باورها هستند که به ما می‌گویند چه چیزی را هدف قرار دهیم و از چه چیزی گریزان باشیم.

پاسخ: گزینه ۳ برخی انسان‌ها، گاهی فارغ از اشتغالات روزانه، لحظاتی به تفکر دربارهٔ باورهای خود می‌پردازند و نسبت به پذیرش آن باورها می‌اندیشند. آنان می‌خواهند به ریشه‌های باورهای خود برسند و «بار دیگر» چرایی قبول آن‌ها را مرور کنند.

۹۱. کدام یک از گزینه‌ها مرتبط با عبارت «زندگی برخی فیلسوفان نشان می‌دهد که آن‌ها سرگرم بحث‌های انتزاعی خود بوده‌اند و کاری به زندگی واقعی مردم نداشته‌اند. پس چرا ما از آن‌ها پیروی کنیم؟» است؟

۱) همهٔ ما باورهایی دربارهٔ جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم. ما با همین باورها زندگی می‌کنیم و براساس آن‌ها تصمیم می‌گیریم و عمل می‌نماییم.

۲) برخی افراد گاهی بدون اینکه دقت کنند، در زندگی خود، باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته و براساس آن تصمیم می‌گیرند و عمل می‌کنند.

۳) برخی انسان‌ها، گاهی فارغ از اشتغالات روزانه، لحظاتی به تفکر دربارهٔ باورهای خود می‌پردازند و نسبت به پذیرش آن باورها می‌اندیشند.

۴) انسان ذاتاً متفکر است و دربارهٔ خود، آغاز و انجام جهان، هدف زندگی و غایت هستی می‌پرسد. همین پرسش‌گری ورود به دنیای فلسفه و فلسفه‌ورزی است.

پاسخ: گزینه ۲ برخی افراد گاهی بدون اینکه دقت کنند، در زندگی خود، باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته و براساس آن تصمیم می‌گیرند و عمل می‌کنند. مثل عبارت صورت سؤال که یک مغالطه است.

۹۲. هدف انسان‌هایی که گاهی فارغ از اشتغالات روزانه، لحظاتی به تفکر دربارهٔ باورهای خود می‌پردازند، چیست؟

۱) رسیدن به فهم جهان هستی

۲) وصول به حقایق امور

۳) رسیدن به ریشه‌های باورهای خود

۴) مرور چرایی وجود این چنین باورهایی در دیگران

پاسخ: گزینه ۳ برخی انسان‌ها، گاهی فارغ از اشتغالات روزانه، لحظاتی به تفکر دربارهٔ باورهای خود می‌پردازند و نسبت به پذیرش آن باورها می‌اندیشند. آنان می‌خواهند به ریشه‌های باورهای خود برسند و بار دیگر چرایی قبول آن‌ها را مرور کنند.

۹۳. در تمثیل غار اگر فردی، زندانی را در معرض نور قرار دهد، چه اتفاقی برای وی می‌افتد و در چه صورت می‌تواند به سایه بودن تصاویری که قبلاً واقعی می‌پنداشت پی ببرد؟

۱) فرد از روشنائی خواهد گریخت و باز به سایه‌ها پناه خواهد برد. - در صورت خو گرفتن تدریجی چشم فرد با روشنائی

۲) رنج عظیمی بر وی تحمیل می‌شود و نخواهد توانست هیچ‌یک از اشیای حقیقی را ببیند و بشناسد. - مواجهه ناگهانی با نور

۳) فرد از روشنائی خواهد گریخت و باز به سایه‌ها پناه خواهد برد. - مواجهه ناگهانی با نور

۴) رنج عظیمی بر وی تحمیل می‌شود و نخواهد توانست هیچ‌یک از اشیای حقیقی را ببیند و بشناسد. - در صورت خو گرفتن تدریجی چشم فرد با روشنائی

پاسخ: گزینه ۴ اگر شخص تنومندی فرد زندانی را از سربلایی بالا بکشد و از غار بیرون آورد و او را به‌طور کامل در معرض نور قرار دهد، چنان رنج عظیمی بر او تحمیل می‌شود که توانایی تحمل آن را از دست خواهد داد و نخواهد توانست هیچ‌یک از اشیای حقیقی را ببیند و بشناسد؛ اما اگر به تدریج چشمان وی با روشنائی خو بگیرد، یکی پس از دیگری آن انسان‌ها و حیوانات و اشیای واقعی را خواهد شناخت و به سایه بودن آن تصاویر که تا چندی قبل آن‌ها را حقیقت می‌پنداشت، پی خواهد برد.

۹۴. کدام عبارت در مورد تمثیل غار افلاطون صحیح نیست؟

۱) دیدن روشنائی حقیقی معلول پاره شدن زنجیرها است.

۲) طبق این تمثیل رویارویی و کسب حقیقت باید طبق یک فرآیند تدریجی صورت بگیرد.

۳) هرگاه انسان به روشنائی حقیقت عادت کند متوجه واقعی بودن تصاویر داخل غار می‌شود.

۴) این تمثیل به ما نشان می‌دهد که برای رسیدن به حقیقت باید از بند تعصب رها بود.

پاسخ: گزینه ۳ هرگاه انسان به روشنائی حقیقت عادت کند متوجه غیرواقعی بودن تصاویر داخل غار می‌شود.

۹۵. کدام یک از گزینه‌های زیر از ویژگی‌های فیلسوف واقعی نیست؟

۱) او دربارهٔ استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی‌شان پی ببرد، آنها را می‌پذیرد.

۲) عقیده‌اش را بر پایهٔ توهم، تخیل، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند.

۳) هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد.

۴) با هر روشی وارد مسائل فلسفی می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴ فیلسوف واقعی هیچ سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایهٔ خیالات، تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند. او دربارهٔ استدلال‌ها می‌اندیشد و اگر به درستی‌شان پی ببرد، آنها

را می‌پذیرد.

۹۶. چند مورد از جملات زیر مصداق پردازش ادراکی است؟

- محمد برای درک بیشتر قرآن مجید تفسیرهای مختلفی می‌خواند.

- علی به دنبال شیء گردی می‌گردد تا با آن فوتبال بازی کند.

- مریم به دنبال درک مفهوم فلسفه افلاطون است.

- محمد به دنبال یافتن زاویه قائمه به عنوان تکلیف کلاس ریاضی است.

- رضا به عنوان تکلیف کلاس ادبیات به دیدن یک نمایش تئاتر می‌رود.

۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) یک

پاسخ: گزینه ۱ نوع پردازش داریم: ادراکی و مفهومی. پردازش ادراکی صرفاً بر ویژگی‌های حسی، مانند اندازه و شکل ظاهری محرک تکیه دارند اما در پردازش مفهومی به مفهوم می‌رسند و سعی می‌کنند که به ویژگی‌های مشترک محرک‌های مختلف دست یابند. عبارت دوم و چهارم به پردازش ادراکی اشاره دارند.

۹۷. عبارت «افراد باهوش در زندگی موفق‌ترند»، بیانگر چه سطحی از بررسی رفتار انسان است؟

۱) پیش‌بینی ۲) ارزشیابی ۳) توصیف ۴) تبیین

پاسخ: گزینه ۳ عبارت «افراد باهوش در زندگی موفق‌ترند»، نمونه‌ای از توصیف رفتار انسان است. منظور از توصیف، بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیرستی مفهوم و موضوعی است که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.

۹۸. با توجه به جامع‌ترین تعریف از روان‌شناسی، هریک از جملات زیر به کدام وجه از ویژگی دوگانه این تعریف اشاره دارد؟

الف) نگین به دلیل عدم توجه و آینده‌نگری در اولویت‌بندی اهداف خود، دچار احساس سرخوردگی و شکست شده است.

ب) حامد با تماشای مسابقات ژیمناستیک در سطح جهانی، به ادامه فعالیت خود در این حوزه می‌پردازد و هر روز ورزش می‌کند.

ج) محمد به عنوان یک قاضی به قضاوت رفتارهای مجرمانه می‌پردازد.

۱) رفتار - رفتار - شناخت ۲) فرایند ذهنی - رفتار - شناخت ۳) فرایند ذهنی - فرایند ذهنی - رفتار ۴) شناخت - رفتار - رفتار

پاسخ: گزینه ۲ جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی به ۲ مفهوم تأکید دارد: ۱- رفتار ۲- فرایندهای ذهنی یا همان شناخت

الف ← احساس سرخوردگی به فرایند ذهنی یا شناخت مرتبط است.

ب ← فعالیت کردن و ورزش کردن به رفتار اشاره دارد.

ج ← از قضاوت رفتارهای مجرمانه صحبت شده که چون قضاوت در این مورد یک امر ذهنی است، پس به شناخت باز می‌گردد.

۹۹. دانشمندان از طریق تعریف عملیاتی، کدام فعالیت علمی را انجام می‌دهند؟

۱) پدیده‌های طبیعی را پیش‌بینی می‌کنند. ۲) نحوه اندازه‌گیری متغیرها را مشخص می‌کنند.

۳) ارتباط بین دو یا چند متغیر را روشن می‌کنند. ۴) فرضیه‌ای که به‌طور تجربی قابل بررسی است را ارائه می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۲ در روش پژوهش علمی با دو مفهوم «متغیر» و «تعریف عملیاتی» مواجه هستیم. در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و هم‌چنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای موردنظر به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری تعریف شوند. به تعریفی که این ویژگی‌ها را داشته باشد، «تعریف عملیاتی» می‌گویند.

۱۰۰. با توجه به سطوح مختلف شناخت پاسخ جاهای خالی در جدول زیر کدام گزینه است؟

تعریف	سطوح شناخت
به کمک این سطح یک یا چند محرک انتخاب می‌شود.	الف)
(ب)	ادراک
محفظه‌ای که تفسیرهای خود را در آن نگهداری می‌کنیم.	حافظه
(پ)	انواع تفکر

۱) الف) توجه (ب) تفسیر محرک‌های انتخابی (پ) شناخت عالی ۲) الف) احساس (ب) عالی‌ترین مرتبه شناخت (پ) شناخت پایه

۳) الف) توجه (ب) تفسیر محرک‌های انتخابی (پ) شناخت پایه ۴) الف) احساس (ب) عالی‌ترین مرتبه شناخت (پ) شناخت عالی

پاسخ: گزینه ۱ الف) به کمک توجه یک یا چند محرک احساس‌شده، انتخاب می‌شود.

ب) ادراک به معنای تفسیر و دریافت محرک‌های انتخابی می‌باشد.

پ) به انواع تفکر شناخت عالی گفته می‌شود.

۱۰۱. به ترتیب هریک از موارد زیر مربوط به کدام یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی می‌باشد؟

- ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی

- عدم امکان پرسش مستقیم درباره موضوع مورد پژوهش

- استعمال این روش در فراندوم

- ۱ پرسش‌نامه - مصاحبه نظام‌دار - پرسش‌نامه
۲ پرسش‌نامه - مصاحبه بدون ساختار - پرسش‌نامه
۳ آزمون‌ها - مصاحبه ساختاریافته - مصاحبه نظام‌دار
۴ آزمون‌ها - مصاحبه بدون نظام - مصاحبه ساختاریافته

پاسخ: گزینه ۴ «آزمون‌ها، ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند. وقتی نتوانیم موضوعی را به‌طور مستقیم بپرسیم «از مصاحبه بدون ساختار یا بدون نظام، استفاده می‌کنیم. در همه پرسشی‌ها (فراندوم‌ها) معمولاً از مصاحبه ساختاریافته استفاده می‌کنند.

۱۰۲. ویژگی مشترک توصیف و تبیین در کدام گزینه ذکر شده است؟

- ۱ هدف نهایی همه علوم تجربی هستند.
۲ تحت تأثیر علت‌های زیادی نیستند.
۳ با دشواری‌های زیادی روبه‌رو هستند.
۴ در روانشناسی بسیار سهل و آسان صورت می‌گیرند.

پاسخ: گزینه ۳ در روانشناسی در مقایسه با سایر علوم، توصیف و تبیین با دشواری‌های زیادی روبه‌روست (به‌طور کلی در همه علوم با دشواری روبه‌رو نیستند)، زیرا تحت تأثیر عوامل متعددی هستند.

۱۰۳. کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب به مفاهیم «روش دانشمندان علوم تجربی» و «فلاسفه» اشاره دارد؟

- ۱ عقل - شهود
۲ روش علمی - عقل
۳ عقل - تجربه
۴ روش علمی - شهود

پاسخ: گزینه ۲ برای کسب آگاهی و معرفت دانشمندان علوم تجربی از روش‌های علمی (تجربه) و فلاسفه از عقل بهره می‌برند.

۱۰۴. کدام رفتار، در حوزه شناخت قرار می‌گیرد؟

- ۱ ترس از سوار شدن به آسانسور
۲ برنامه‌ریزی برای مطالعه در طول سال
۳ پرخاش در مقابل بی‌احترامی دیگران
۴ فرار کردن به هنگام روبه‌رو شدن با سگ

پاسخ: گزینه ۲ رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی اطلاق می‌شود.

۱۰۵. به عقیده بسیاری از اندیشمندان، جامع‌ترین و کامل‌ترین تعریف روان‌شناسی در کدام گزینه بیان شده است؟

- ۱ علم مطالعه زندگی روانی، ذهن و هوشیاری
۲ علم مطالعه رفتار و شناخت
۳ علم مطالعه رفتار و شناخت
۴ علم مطالعه رفتار و تجارب انسانی

پاسخ: گزینه ۳ بسیاری عقیده دارند که جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی عبارت است از «علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت)».

مؤنڈسٹری آف ایڈوکیشن اینڈ ایجوکیشن
حکومت پنجاب

آیین علوی